

Body and Awareness.

The Discourse between Anthropology, Literature and the Arts.

Sveučilište u Zadru, 25. – 27. svibnja 2012. godine¹

Međunarodna znanstvena konferencija pod nazivom *Body and Awareness. The Discourse between Anthropology, Literature and the Arts* (“Tijelo i osviještenost. Diskurs između antropologije, književnosti i umjetnosti”) održana je od 25. do 27. svibnja 2012. godine na Sveučilištu u Zadru, u zajedničkoj organizaciji Odjela za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zadru i University College Cork iz Irske. Riječ je o konferenciji koja je proizašla iz suradnje navedenih Sveučilišta. Osim precizno usmjerenog fokusa konferencije na koncepte tijela i osviještenosti, danas široko zastupljene u znanstvenom diskursu, dodatni interes pobuđen je najavom gostujućih predavača, prof. dr. Klaus Petera Köppinga² s Universität Heidelberg (Njemačka) i dr. Franca Chamberlaina s University of Huddersfield (Ujedinjeno Kraljevstvo). S obzirom na multidisciplinarni predznak problematike, konferencija je okupila stručnjake iz različitih akademskih disciplina s ciljem promišljanja kompleksne problematike koncepta tijela, osviještenosti i utjelovljenja, stvarajući tako specifične diskursne formacije kroz interakciju društveno-humanističkih disciplina i različitih oblika umjetničkog izražavanja. Organizacijski odbor konferencije činili su dr. sc. Snježana Zorić, Mario Katić i Iva Bulić sa Sveučilišta u Zadru, dok je University College Cork predstavljao dr. Gert Hofmann. Realizacija konferencije potpomognuta je djelatnicima Sveučilišta u Zadru i volonterskim snagama studenata.

Osim službenog dijela izlaganja i rasprava raspodijeljenih unutar tri dana i šest sesija, razmjena mišljenja, ideja i intenzivniji dijalog među sudionicima nastavio se i u vrijeme popratnog programa u ležernijoj atmosferi neformalnog druženja. Konferencija je otvorena pozdravnim govorom dr. sc. Snježane Zorić, pročelnice Odjela za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zadru. Uslijedilo je izlaganje renomiranoga gostujućeg predavača dr. Franca Chamberlaina pod nazivom “Playing With Awareness / Who’s Aware?”

---

¹ Ovaj se prikaz temelji na podacima iz sljedećih izvora: *Body and Awareness. The Discourse between Anthropology, Literature and the Arts*, knjižica sažetaka; <http://www.bodyandawareness.info/> (pristup 18. 6. 2012.); <http://research.ucc.ie/profiles/A027/fchamberlain> (pristup 21. 6. 2012.); http://www.anthroserbia.org/Content/PDF/Articles/7_GEM_72_Srdi%C4%87_93-105.pdf (pristup 19. 7. 2012.); osobne bilješke autorice.

² Gostovanje prof. dr. Klaus Petera Köppinga u posljednji je trenutak otkazano iz opravdanih razloga.

("Poigravanje s osviještenošću / Tko je osviješten?") u sklopu kojeg je održan i kratak performans. Profesor Chamberlain donedavno je predavao praksu i teoriju teatra na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju na University College Cork s posebnim naglaskom na osmišljavanje i razvoj glumca/performera kao kreativnog umjetnika. Danas je profesor na University of Huddersfield, u Ujedinjenom Kraljevstvu. Kao istaknuti znanstvenik na polju studija izvedbe (*performance studies*), profesor Chamberlain je u svojem izlaganju iznio problematiku (ne) osviještenosti postojanja razlike između glumca i lika kojeg glumac utjelovljuje preko svojega tijela, stvarajući time prostor za interdisciplinarnu raspravu. Nakon programom predviđenih izlaganja, prvi dan konferencije zaključen je službenom ceremonijom otvaranja u sklopu koje je upriličena izvedba klasičnoga indijskog plesa *Kathak*. Drugi dan konferencije, započet jutarnjom sesijom, završio je ekskurzijom na Velebit pod vodstvom Marija Katića koji je ukazao na pojavu *mirila* – pogrebnih spomen-obilježja smještenih uzduž staza i putova na kojima se odlagalo pokojnikovo tijelo. Najveći broj izlagača prezentirao je svoje radove posljednjeg dana koji je završio zaključnom sesijom i govorom dr. Gerta Hofmanna, člana organizacijskog odbora, nakon čega je konferencija i službeno zatvorena.

Konferencija je okupila izlagače različitih struka, od filozofa, sociologa, etnologa i kulturnih antropologa, do komparatista, književnih teoretičara, lingvisti i povjesničara umjetnosti sa širokim spektrom interesa i istraživačkog rada. Sudjelovala su 22 izlagača, od čega su polovicu činili znanstvenici sa sveučilišta i znanstvenih institucija iz Francuske, Irske, Njemačke, Rumunjske, SAD-a, Slovačke, Srbije i Ujedinjenog Kraljevstva.

Osim poticaja za budući istraživački rad, povezivanje pojedinaca te znanstvenih i stručnih institucija, konferencija *Body and Awareness. The Discourse between Anthropology, Literature and the Arts* svojim je pristupom ovoj sveobuhvatnoj temi ostvarila cilj uspostavljajući forum za raspravu i dijalog o trenutnoj praksi i formi antropološkog, književnog i umjetničkog rada na društvenim i kulturnim koncepcijama tijela i osviještenosti. Interdisciplinarno ozračje konferencije ističe važnost suradnje među znanstvenim disciplinama s posebnim naglaskom na društveno-humanističko područje, usmjeravajući pozornost prema temama, problemima i pojavama koje su dugo vremena bile isključivo rezervirane za znanstvene discipline izvan društveno-humanističkog kruga. Sve do kraja sedamdesetih godina 20. stoljeća tijelo je u kulturnoj antropologiji uglavnom predočavano kao koncept koji više ulazi u domenu prirodnih znanosti. Tek se posljednjih dvadesetak godina fokus pomiče prema socijalnim i kulturnim dimenzijama tijela koje se sve više promatra kao jedan konstitutivan aspekt ljudskog bića, nerazdvojiv od mentalnih i emotivnih, ali i socijalnih i kulturoloških

procesa. Proučavanje tijela tako postaje holističko, što podrazumijeva proučavanja fizičkog tijela i razne načine njegove konceptualizacije, ali i proučavanje emocija, iskustava i mentalnih procesa. Upravo su se u ovom smjeru kretali radovi prezentirani na konferenciji, nudeći odgovore na neka od postavljenih pitanja o tijelu, osviještenosti i utjelovljenju na razinama ljudskog iskustva, refleksije i imaginacije, u spisima i vještinama, povijesno i u suvremenosti.

Sandra Urem